

جشن جهانی شدن فرش تبریز

فرش تبریز بالاخره به مهم‌ترین دستاورد خود دست یافت و جهانی شد. از این‌رو قرار است امروز جشن این موفقیت در تبریز برگزار شود. کارشناسان معتقدند... کارشناسان معتقدند...

فرش تبریز بالاخره به مهم‌ترین دستاورد خود دست یافت و جهانی شد. از این‌رو قرار است امروز جشن این موفقیت در تبریز برگزار شود. کارشناسان معتقدند با این موفقیت درهای پیشرفت و رونق این صنعت روی بافندگان این هنر اصیل ایرانی گشوده خواهد شد. این در حالی است که تاکنون قالیبافان و فعالان این عرصه همواره با مشکلات فراوانی در این حوزه دست به گریبان بوده‌اند.

به طوری که به گفته رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان آذربایجان شرقی، بیشتر بافندگان فرش این استان جزو اقشار آسیب پذیر جامعه هستند که مشکلات مالی، آنان را به شغل های کاذب کشانده است. به اعتقاد وی چنانچه این معضل برطرف نشود به تهدیدی جدی برای هنر و صنعت اصیل فرش در منطقه آذربایجان تبدیل خواهد شد.

دستاوردی بزرگ

تبریز تیرماه امسال به دلیل داشتن ویژگی هایی چون فعالیت بیش از 500 هزار نفر در این صنعت، بالابودن میزان صادرات، وجود بیش از 2500 کارگاه تولیدی و برخورداری از کیفیت بالا از سوی شورای جهانی صنایع دستی به عنوان شهر جهانی فرش معرفی شد.

امروز نیز جشنی با حضور مسئولان کشوری و استانی که هیات رئیسه آسیا و اقیانوسیه شورای جهانی صنایع دستی و مسعود سلطانی فر، رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور نیز در آن حضور دارند، برگزار می شود. رو نمایی از لوح یادبود ثبت جهانی قالی تبریز، بازدید از کارگاه قالیبافی و دانشکده فرش تبریز از برنامه های این مراسم است. استاندار آذربایجان شرقی در گفت وگو با خبرنگار ما این دستاورد بزرگ را گام مهمی در توسعه صنعت فرش و جذب گردشگر به استان می داند و می گوید: این موفقیت در صورت مدیریت صحیح و استفاده درست می تواند موجب رونق صنعت فرش استان شود.

اسماعیل جبارزاده با تاکید بر این که نباید نسبت به توسعه و رونق این صنعت کوتاهی شود، می افزاید: ضروری است در مرحله اول تولیدات سنتی فرش را احیا کرده و به جایگاه درخور شأن خود بازگردانیم و در مراحل بعدی نسبت به توسعه آن اقدام کنیم.

توجه جهان به فرش تبریز

رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان نیز ارتقای جایگاه صنایع دستی و توسعه بازارهای جهانی فرش و دیگر صنایع دستی، ایجاد زمینه برای حضور پررنگ فرش در عرصه های بین المللی و نیز توسعه صنعت گردشگری فرهنگی را از نتایج مهم این رویداد برشمرد.

فرزین حق پرست معتقد است: با ثبت جهانی فرش تبریز این امکان فراهم خواهد شد تا با تبلیغات رایگان بتوانیم دیدگاه جهان و جهانیان را بیش از پیش به تبریز و فرش آن معطوف کنیم و متقاضیان با خیالی آسوده سراغ فرش تبریز خواهند آمد و به نوعی ثبت آن در شورای جهانی صنایع دستی مهر تأییدی است بر کیفیت عالی و مطلوب این فرش. همچنین خواهیم توانست در کنار فرش، دیگر صنایع دستی خود را به جهانیان معرفی و عرضه کنیم.

وی با اشاره به این که تبریز در حوزه فرش، سال های سال است حرفی برای گفتن داشته و در بازارهای داخلی و خارجی مطرح بوده است، می گوید: متأسفانه در سال های اخیر برخی کشورها از فرش های دستباف کشورمان کپی برداری و بازارها را با آثار غیراصل خود پر کرده اند. از این رو در سند تدبیر و توسعه آذربایجان شرقی هسته های کلیدی برای پایداری و کارآفرینی صنعت فرش تعریف شده و امیدواریم با اجرای این هسته های کلیدی و استفاده از ظرفیت های جهانی شدن فرش تبریز بتوانیم بار دیگر فرش تبریز را به جایگاه واقعی اش بازگردانیم.

حق پرست، واسطه گری را اصلی ترین مشکل صنعت فرش می داند و پیشنهاد می کند: قالیبافان از طریق فضای مجازی و تبلیغات اینترنتی، جنس خود را به فروش برسانند.

یارانه، بلای صنعت فرش

چمنی، رئیس اتحادیه قالیبافان تبریز نیز معتقد است: از وقتی یارانه به مردم تعلق گرفت در تولید و اشتغال فرش اثر منفی گذاشت. به منظور جلوگیری از این مشکل، دولت باید از بودجه های کشوری اعتبارات خاصی برای این قشر زحمتکش در نظر بگیرد نه این که برای فرش دستباف کشور قانون اجرای مالیات برارزش افزوده وضع کند.

چمنی درخصوص تأثیر ثبت جهانی فرش تبریز در رشد کمی و کیفی این هنر و صنعت می گوید: با ثبت جهانی فرش تبریز جایگاه آن نیز نسبت به گذشته متفاوت تر می شود و این اتفاق توسعه گردشگری، جذب بیشتر توریست و رونق خرید این فرش را در پی دارد. اما امید بنام طراح فرش و کارشناس معتقد است: ثبت جهانی فرش تبریز به نظر هیچ امتیاز ویژه ای برای قالیبافان و فعالان این صنعت نخواهد داشت، مگر آن که با برنامه های حساب شده درخصوص بهبود کیفیت مواد اولیه، ترویج

رنگری بخار، جلوگیری از کپی طرح ها، تولیدات با نظارت و تبلیغات هوشمند کارهایی انجام شود.

لزوم تغییرات بنیادی

به گفته وی تا تغییرات بنیادی در تفکر بخش فروش و صادرات رخ ندهد و دوره گذار از سنت به مدرنیته در این حوزه طی نشود، ثبت جهانی فرش تبریز تاثیر جدی نخواهد داشت. زیرا وقتی امروزه بازاریابی و فروش به عنوان علم مطرح است ولی بخش فروش قالی از آن دوری می کنند (عدم تجهیز به وبسایت و پورتال، نبود تبلیغات و پرهیز از روش های مشتری مداری و...) انتظار چه ثمری داریم .

وی می افزاید: لذا ما به کشف مجدد نیاز نداریم. الگوهای مناسب در دنیا وجود دارد. فقط کافی است در حوزه مدیریت از بی تفاوتی موجود رها شویم و در بخش خصوصی نیز احساس نیاز به وجود آوریم. وی مهم ترین امتیاز این ثبت را توجه افکار عمومی به قالی تبریز می داند. حدود 500 هزار نفر از جمعیت سه میلیون و 700 هزار نفری استان آذربایجان شرقی از محل قالی بافی ارتزاق می کنند.

از سوی دیگر با وجود این که حجم تولید فرش دستباف در این استان متغیر بوده و صادرات آن از دو طریق رسمی و غیررسمی (چمدانی) انجام می شود. سال گذشته به ارزش یک میلیون و 80 هزار دلار و در شش ماهه نخست امسال نیز به ارزش حدود 630 هزار دلار از فرش این استان صادر شده است در واقع حدود 30 درصد تولید و صادرات فرش دستباف کشور، متعلق به آذربایجان شرقی است.

صنعت خنده و گریه

به اعتقاد امید بنام، کارشناس و طراح فرش، این صنعت به قول قدما، هنر و صنعت خنده و گریه است. زیرا در بخش های مختلف با مشقت های شبانه روزی یک قالی به ثمر می رسد، اما به دلیل کاهش تولید کارگاهی و ترویج تک بافی، قالبیاف توانایی عرضه مناسب و فروش خوب را ندارد و مجبور به فروش محصول خود با سود کم می شود. به همین دلیل کم کم قدرت تامین مالی برای قالبیافی را از دست می دهد. همچنین با سوءاستفاده برخی افراد، شاهد انحراف بیمه قالبیافی هستیم. از سویی، کپی طرح ها و تغییرات غیرکارشناسی با رنگ آمیزی های غیر اصولی از دیگر مسائلی است که گریبان قالبیافان استان به خصوص قالی تبریز را گرفته است.

سعیده دلال علیپور - جام جم